

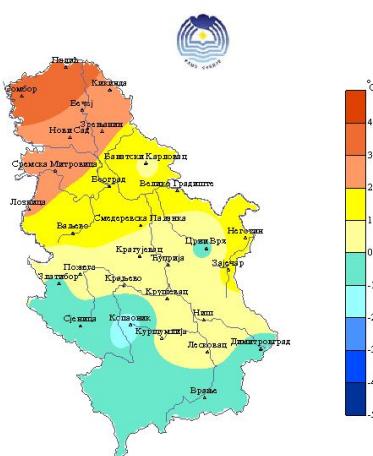
ЗНАЧАЈНИ КЛИМАТСКИ ДОГАЂАЈИ НА ПОДРУЧЈУ СРБИЈЕ ТОКOM 2012. ГОДИНЕ

JAHYAP

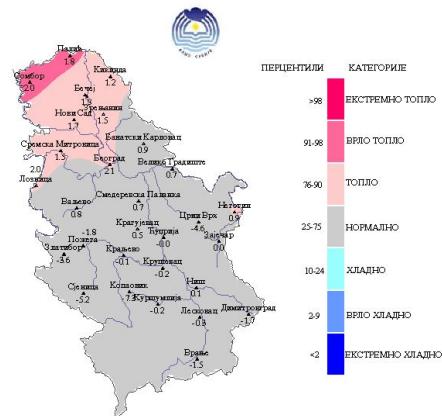
У Војводини топло и веома топло, падавине у границама нормале; у осталим деловима Србије температуре у границама нормале, падавине у категоријама кишно до екстремнио кишно.

ТЕМПЕРАТУРА

Средња месечна температура ваздуха се кретала од -7.3°C на Копаонику до 2.1°C у Београду. Одступања од нормале 1961-1990. износила су од -1.7°C на Копаонику до 3.4°C на Палићу. Према расподели перцентила, средња јануарска температура у Војводини била је у категоријама ***топло*** и ***веома топло***. У осталим крајевима, средња месечна температура се задржала у категорији ***нормално*** (Слике 1 и 2).

Слика 1. Просторна расподела одступања средње месечне температуре у (°C) у јануару 2012. године

Слика 2. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре у јануару 2012. године

ПАДАВИНЕ

Од 6. јануара па све до краја месеца, падавине су биле свакодневне. Месечни број дана са падавинама био је већи од нормале у целој Србији, а највише падавинских дана, укупно 24, забележен је на Копаонику и у Лесковцу.

Месечне суме падавина износиле су од 24.2 mm на Палићу до 138.9 mm на Копаонику (Слика 3).

У односу на нормалу, јануарске количине падавина су имале вредности од 68% на Палићу до 280% у Крупњу (Слика 4).

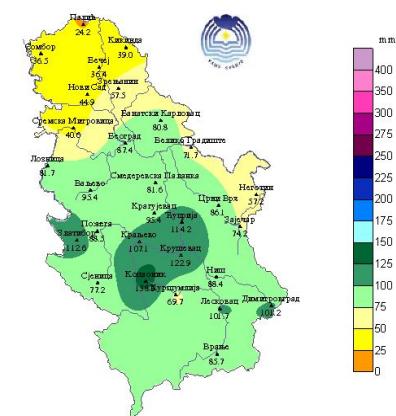
У већем делу Србије месечне количине падавина налазиле су се у категоријама ***кишно, веома кишно и екстремно кишно***. Једино су се на подручју Војводине месечне количине падавина задржале у границама категорије ***нормално*** (Слика 5).

Максимална дневна количина падавина од 36.8 mm измерена је у Београду 25. јануара. Овом вредношћу превазиђен је досадашњи максимум дневне количине падавина у јануару за Београд који је износио 33.2 mm.

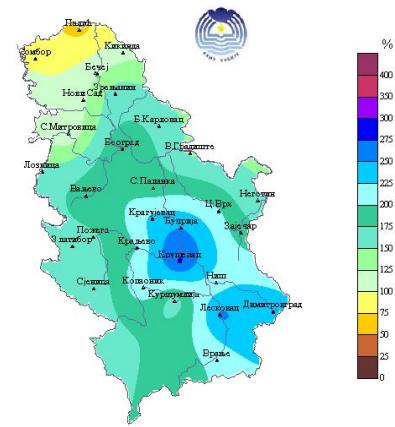
Табела 1. Превазиђене апсолутне максималне месечне количине падавина у јануару 2012. године

ГМС	Мес. сума 2012. (mm)	Досадашњи макс. (mm)	Год.
Б.Карловац	80.8	78.8	2004.
Копаоник	138.9	138.1	2007.
Куршумлија	122.9	109.7	1931.
Ћуприја	114.2	104.7	1976.

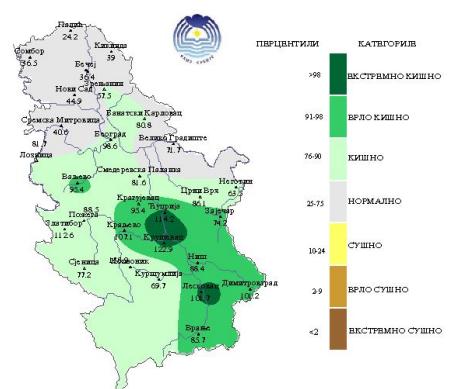
Снежни покривач се на планинама задржао током целог месеца, а у већини осталих крајева се формирао током друге и треће декаде. Месечни број дана са снежним покривачем је у Војводини био мањи од нормалног, у јужним и југоисточним крајевима већи од нормалног, а на планинама је био у границама нормале. Максимална висина снежног покривача износила је 134 см, а измерена је на Копаонику 26. јануара.

Слика 3. Просторна расподела месечне количине падавина (mm)

Слика 4. Просторна расподела месечне количине падавина у процентима од нормале 1961-1990.

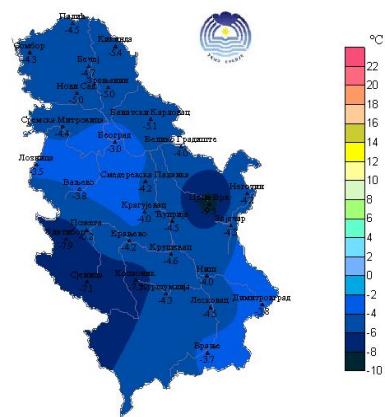
Слика 5. Месечна количина падавина (mm) и категорије одређене методом перцентила

ФЕБРУАР

У већем делу Србије најхладнији фебруар откада се врше мерења до данас; падавине изнад и знатно изнад нормале у већини крајева; снежни покривач се у свим деловима Србије задржао дуже од десетак дана, а на планинским станицама су превазиђени апсолутни максимуми висине снежног покривача.

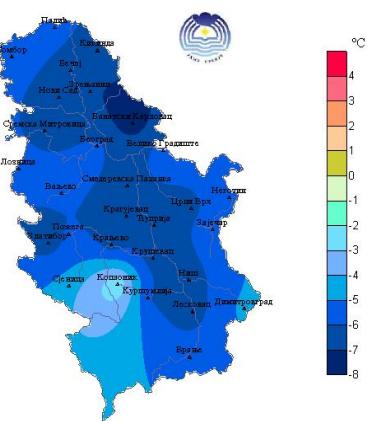
ТЕМПЕРАТУРА

Средње месечне температуре имале су вредности од -9.3°C на Црном врху до -3.0°C у Београду (*Слика 6*).

Слика 6. Просторна расподела средње месечне температуре ваздуха у ($^{\circ}\text{C}$) у фебруару 2012. године

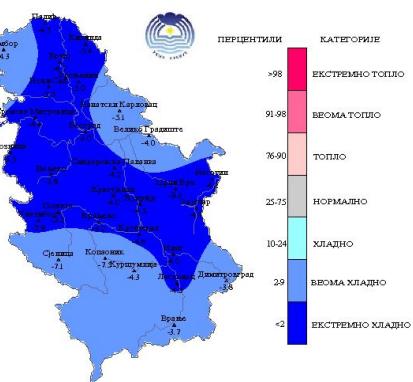
Одступања од нормале 1961-1990. износила су од -6.9°C у Зрењанину до -2°C на Копаонику (*Слика 7*).

Слика 7. Просторна расподела одступања средње месечне температуре ваздуха у ($^{\circ}\text{C}$) у фебруару 2012. године

Према расподели перцентила биле су у категоријама знатно испод нормале и екстремно испод нормале (*Слика 8*).

На петнаест ГМС у Србији, средње месечне температуре биле су најниже откад постоје мерења, па је тако на овим локацијама ово био најхладнији фебруар откад се врше мерења до данас.

Слика 8. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре ваздуха у фебруару 2012. године

Средње максималне температуре биле су у категорији **екстремно хладно** у целој Србији.

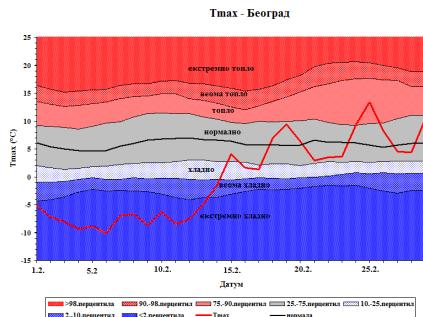
Током прве половине месеца, максимална дневна температура је била негативна у целој Србији (ледени дани). У Војводини су ледени дани евидентирани и средином друге половине месеца. На планинама је максимална дневна температура била негативна током целог месеца. Највиша температура износила је 15.6°C , а измерена 25°C фебруара у Београду. Месечни ход максималне дневне температуре ваздуха у Београду приказан је на слици 9.

ПАДАВИНЕ

Падавине су у целој Србији евидентиране скоро свакодневно. Укупне месечне количине падавина кретале су се од 45.2 mm у Димитровграду до 96.9 mm на Копаонику (*Слика 11*).

У процентима од нормале, остварене су јануарске количине падавина од 241% у Сјеници до 112% у Краљеву (*Слика 12*). Месечне суме падавина, према расподели перцентила, биле су у већини крајева у категоријама **кишино** и **веома кишино**. У деловима западне и источне Србије, као и у југоисточним крајевима, месечне суме падавина задржале су се у границама категорије **нормално** (*Слика 13*). Максимална дневна количина падавина измерена је у Сјеници 4. фебруара и износила је 27.9 mm. Снежни покривач се у свим деловима Србије задржао дуже од двадесет дана. Максимална висина снежног покривача у фебруару 2012. године измерена је на Црном Врху и износила је 149 cm (досадашњи фебруарски максимум на овој локацији износио је 126 cm, а био је измерен 1986. године). Фебруарски максимуми висине снежног покривача превазиђени су и на другим планинским станицама.

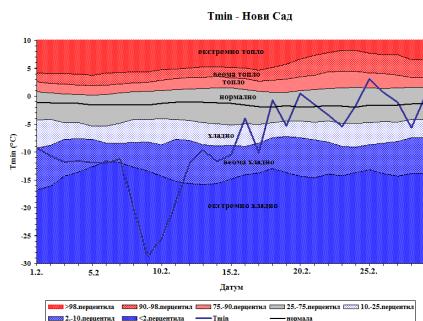
У брдовито-планинским пределима, услед јаког ветра, локално су се формирали снежни наноси. У многим крајевима Србије саобраћај је био у потпуном прекиду, а у селима која се налазе у планинским пределима становништво је било потпуно одсечено, а њихови животи и имовина били су угрожени. На подручју Србије, услед смрзавања било је дванаест људских жртава.

Слика 9. Месечни ход максималне дневне температуре ваздуха у Београду у фебруару 2012. године

У цеој Србији, средње минималне температуре биле су у категоријама **веома хладно** и **екстремно хладно**. Најнижа температура на подручју Србије износила је 28.7°C, а измерена је у Новом Саду 9. фебруара. Овом вредношћу превазиђена је вредност минималне температуре за месец фебруар на овој ГМС од када постоје мерења а износила је -28.1°C и била је измерена 17. фебруара 1956. године. Минимум је превазиђен и у Банатском Карловцу где је 9. фебруара измерено -28.1°C. (досадашњи минимум износио је -23.7°C и измерен 21. фебруара 1987. године).

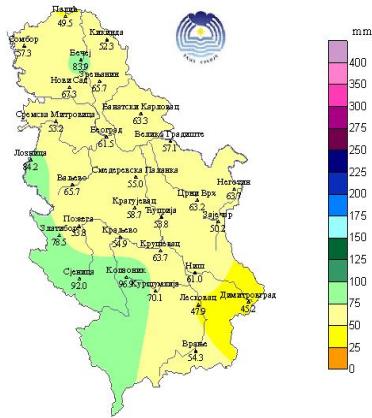
На слици 10. приказан је месечни ход минималне дневне температуре ваздуха у Новом Саду.

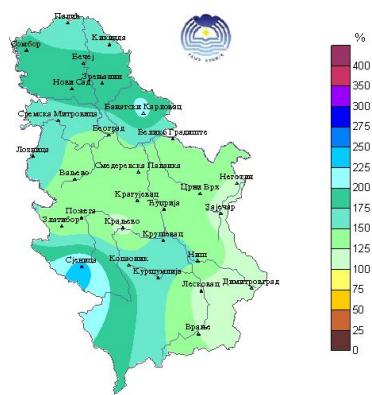
Слика 10. Месечни ход минималне дневне температуре ваздуха у Новом Саду у фебруару 2012. године

МАРТ

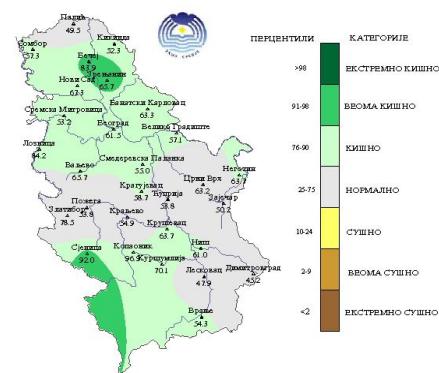
Март 2012. године био је изузетно сушан; температуре су биле у границама нормале.

Слика 11. Просторна расподела месечне количине падавина у (mm)

Слика 18. Просторна расподела месечне количине падавина у процентима од нормале 1961-1990.

Слика 19. Месечна количина падавина у (mm) и категорије одређене методом перцентила

ТЕМПЕРАТУРА

Средња месечна температура ваздуха кретала се од -1.1°C на Копаонику до 10.1°C у Београду. Одступања од нормале 1961-1990. износила су од -0.6°C у Неготину до 1.4°C на Копаонику.

Према расподели перцентила, у већем делу Србије, средња месечна температура била је у границама **нормале**. Појава мраза је у већини крајева забележена у првој половини месеца, а укупан месечни број дана са мразом се задржао у границама нормале (од 4, у низим пределима до 27, на планинама).

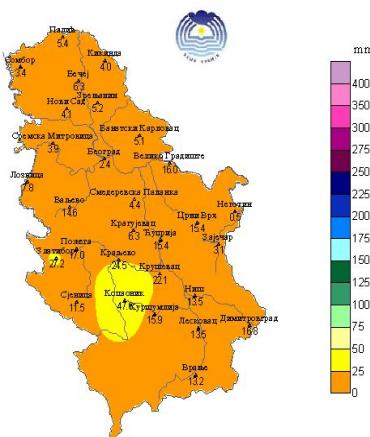
ПАДАВИНЕ

На већини локација, март 2012. године спада у један од три најсушнија у последњих педесет година. Падавине су забележене почетком месеца као и 12. марта. При томе је укупно забележено два до шест дана са падавинама, што је на већини локација најмањи број дана са падавинама у мартау у последњих педесет година. Укупне месечне количине падавина износиле су од 0.5 mm у Неготину до 47.6 mm на Копаонику (Слика 14). Количине падавина у мартау 2012. године кретале су се у интервалу од 1 до 77% у односу на нормалне вредности (Слика 15).

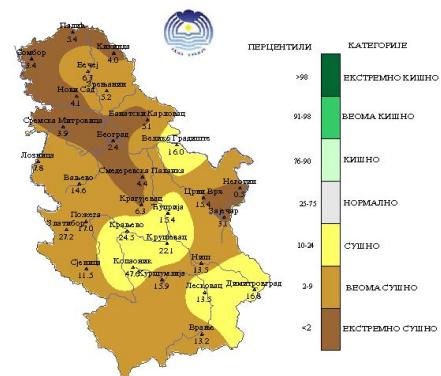
Месечне суме падавина, према расподели перцентила, биле су у категоријама **сушно**, **врло сушно** и **екстремно сушно** (Слика 16).

Максимална дневна количина падавина забележена је на Копаонику 1. марта и износила је 17.9 mm.

Снежни покривач се на планинама задржа током целог месеца, а на подручју Пожеге и Крушевца, као и у појединим местима на југу и југоистоку Србије током прве декаде. Максимална висина снежног покривача измерена је на Копаонику 1. марта и износила је 134 см.

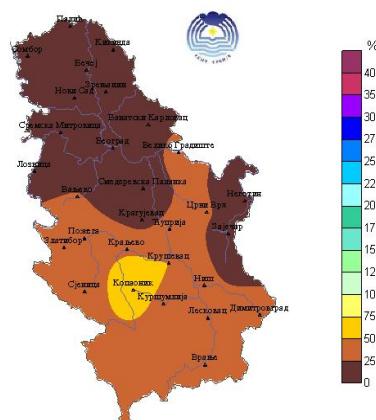
Слика 14. Просторна расподела месечне количине падавина (mm) у марту 2012. године

Слика 16. Месечна количина падавина (mm) у марту 2012. године и категорије одређене методом перцентила

Слика 17. Дневне и кумулативне количине падавина у Београду у марту 2012. године

Слика 15. Просторна расподела месечне количине падавина у процентима од нормале 1961-1990.

АПРИЛ

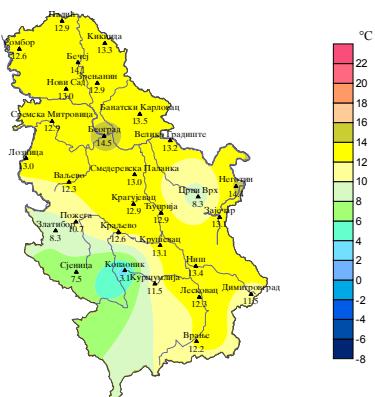
У већем делу Србије топло; у Војводини, централној Србији и у делу југоисточне Србије падавине изнад и знатно изнад нормале.

ТЕМПЕРАТУРА

Средња месечна температура ваздуха у априлу 2012. године кретала се од 3.1°C на Копаонику до 14.5°C у Београду (Слика 18). Одступања од нормале 1961-1990. износила су од 0.6°C у Пожеги до 2.8°C у Бечеју (Слика 19).

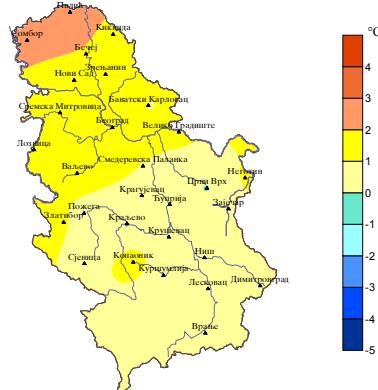
Према расподели перцентила, температура је у већем делу Србије била у категорији **топло** (Слика 20).

Почетком и крајем месеца, у низим пределима забележени су летњи дани. Највише летњих дана, укупно осам, забележено је у Неготину. У северним крајевима, као и у деловима централне и југоисточне Србије, 30. априла максимална дневна температура била је виша од 30°C (тропски дан).

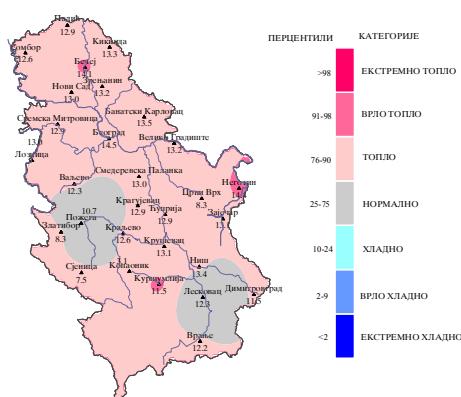

Слика 18. Просторна расподела средње месечне температуре ваздуха (°C) у априлу 2012. године

У Србији, највиша дневна температура ваздуха у априлу 2012. године измерена је у Београду 30. априла и износила је 31.0°C. Током прве декаде, забележен је мраз у низим пределима. Највише мразних дана, укупно пет, забележено је у Зајечару. Најнижа температура измерена је 2. априла на Копаонику и износила је -12.0°C.

Слика 19. Просторна расподела одступања средње месечне температуре ваздуха (°C) у априлу 2012. године

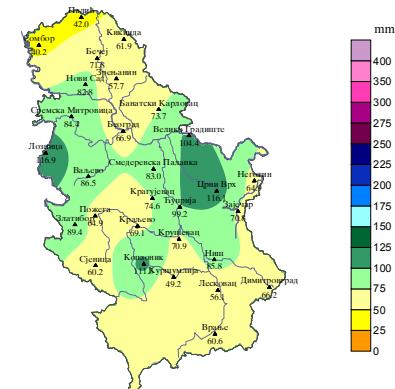
Слика 20. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре ваздуха у априлу 2012. године

ПАДАВИНЕ

Априлска количина падавина износила је од 40.2 mm у Сомбору до 116.9 mm у Лозници (Слика 21).

Падавина је било током целог месеца, али су током друге и треће декаде биле чешће него у првој декади. Укупан број дана са падавинама био је већи од нормалних вредности. Највише дана са падавинама, укупно 21, забележено је у Лозници. На ГМС Сомбор, где је забележено петнаест

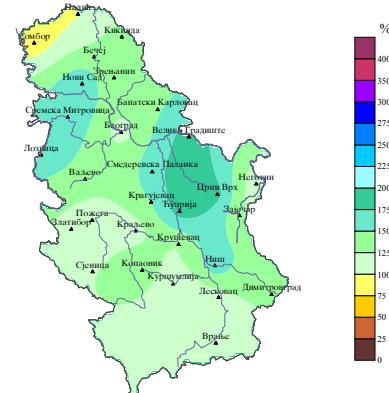
дана са падавинама, превазиђен је досадашњи апсолутни максимум (11 дана, април 1965. године), а на ГМС Велико Градиште, где је забележено 20 дана, достигнут је максимум из априла 1969. године.

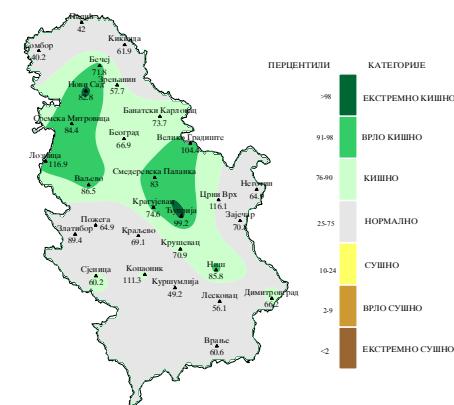
Слика 21. Просторна расподела месечне количине падавина (mm) у априлу 2012. године

У процентима од нормале, у априлу 2012. године остварено је од 79% у Сомбору до 188% у Ђуприји (Слика 22).

Месечне количине падавина, према расподели перцентила, биле су у категоријама изнад и знатно изнад нормале у већини крајева (Слика 23).

Слика 22. Просторна расподела месечне количине падавина у априлу 2012. године, процентима од нормале 1961-1990.

Слика 23. Месечна количина падавина (mm) у априлу 2012. године и категорије одређене методом перцентила

Највиша месечна количина падавина забележена је у Лозници и износила је 116.9 mm. Највиша дневна количина падавина забележена је у Лозници 8. априла и износила је 27.0 mm. На Копаонику се снежни покривач задржао током целог месеца, са максималном висином од 65 cm, која је измерена 2. априла. На осталим планинама, појава снежног покривача мање висине, забележена је почетком месеца.

МАЈ

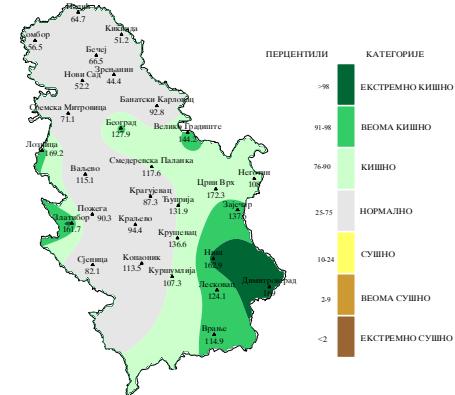
Температуре у границама нормале; у централним и северним крајевима падавине у границама нормале, а у осталим крајевима у категорији кишно и веома кишно.

ТЕМПЕРАТУРА

Средње месечне температуре износиле су од 6.8°C на Копаонику до 18.4°C у Бечеју, и према расподели перцентила биле су у категорији **нормално** у већем делу Србије.

ПАДАВИНЕ

Падавина је било током целог месеца, али су током треће декаде биле чешће него у првој и другој декади. Укупан број дана са падавинама је био већи од нормалног за 3 до 4 дана у Војводини, југоисточној Србији као и у деловима источне и западне Србије, а у осталим крајевима се задржао у границама нормале. Највише дана са падавинама, укупно деветнаест, забележено је у Димитровграду и Неготину. Месечне количине падавина су према расподели перцентила биле у категоријама изнад, знатно изнад и екстремно изнад нормале у југоисточним деловима Србије, као и у деловима источне и западне Србије и на подручју Београда (Слика 24). Највиша месечна количина падавина забележена је на Црном Врху и износила је 172.3 mm. Највиша дневна количина падавина забележена је на Црном Врху, 15. маја и износила је 64.7 mm.

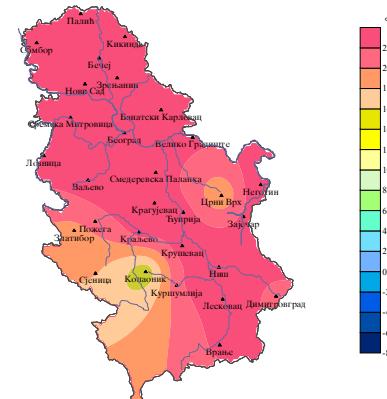

Слика 24. Месечна количина падавина (mm) у мају 2012. године и категорије одређене методом перцентила

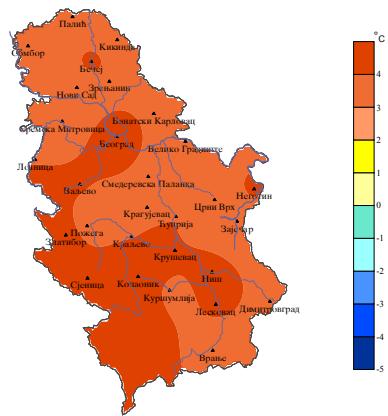
ЈУН

Температуре у целој Србији екстремно више од нормалних; падавине знатно и екстремно ниже од нормалних.

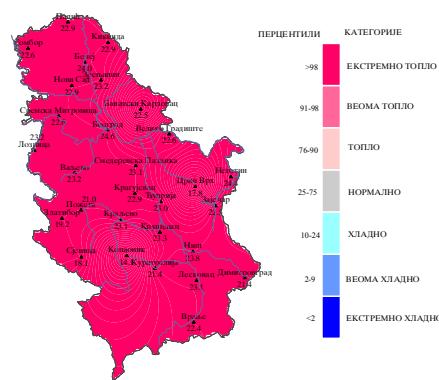
Средње месечне температуре кретале су се од 14.1°C на Копаонику до 24.6°C у Београду и према расподели перцентила биле су у категорији **екстремно топло** у целој Србији. Одступања од нормале су износила од 3.3 до 5.0°C (Слике 25, 26, 27).

Слика 25. Просторна расподела средње месечне температуре ваздуха (°C) у јуну 2012. године

Слика 26. Просторна расподела одступања средње месечне температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) у јуну 2012. године

Слика 27. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре ваздуха у јуну 2012. године

У периоду од 8. до 13. јуна, у деловима јужне и централне Србије, као и на подручју Златибора и Београда забележен је први топлотни талас. У периоду од 16. до 24. јуна, други топлотни талас захватио је целу Србију, а 29. јуна почeo је трећи топлотни талас, који се наставио и у јулу. На подручју Београда, у периоду од 1888. године до данас, једино је јун 2003. године, са средњом месечном температуром од 25.0°C био топлији од јуна 2012. године. Слично је било и у осталим деловима Србије. У јужним крајевима ово је био најтоплији јун, а

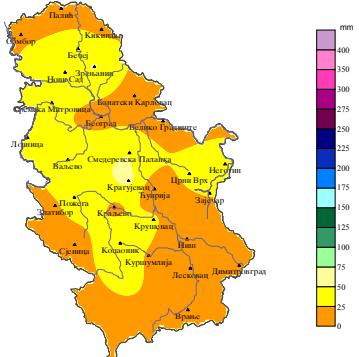
у северним крајевима други по топлоти за период од почетка мерења до данас.

Највиша температура измерена је у Лозници 30. јуна и износила је 39.0°C . Овом вредношћу превазиђен је досадашњи апсолутни максимум за ову ГМС, који је износио 37.3°C а забележен је 26. јуна 2007. године. Најнижа температура износила је 2.6°C , а измерена је 6. јуна на Копаонику. У већини места у Србији, осим планинских предела, забележено је преко двадесетpet летњих дана, што је више у односу на нормалне вредности. Број тропских дана такође је био већи од нормалних вредности у целој Србији. У јужним и југоисточним крајевима, као и у деловима централне и западне Србије, превазиђен је досадашњи максимум броја тропских дана. Највећи број тропских дана забележен је у Нишу (20 дана).

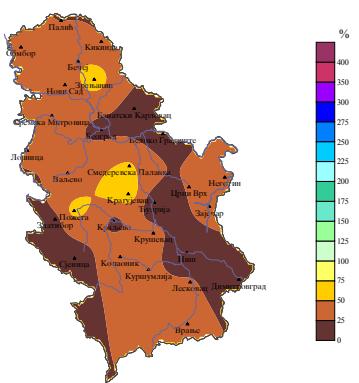
ПАДАВИНЕ

Падавине су биле повремене, током прве половине месеца нешто чешће него у другој половини. Укупан месечни број падавинских дана у Војводини је био мањи од просека за три до пет дана, а у осталим деловима Србије за осам до десет дана. Месечне количине падавина износиле су од 3.7 mm у Ђуприји до 57.8 mm у Крагујевцу, и у већем делу Србије према расподели перцентила биле су у категоријама *врло сушино* до *екстремно сушино*. У односу на нормалне вредности месечне количине падавина су се налазиле у интервалу од 4% од нормале у Ђуприји до 65% од нормале у Зрењанину (Слике 28, 29, 30). Дневни максимум падавина од 49.0 mm измерен је 26. јуна у Крагујевцу.

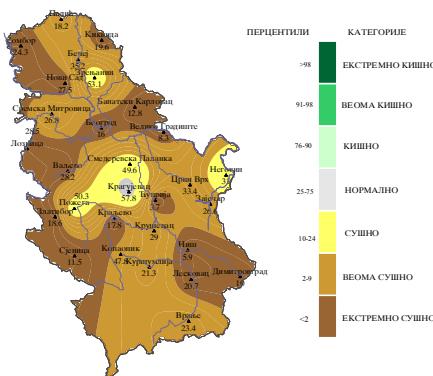
ЈУЛ

Слика 28. Просторна расподела месечне количине падавина (мм) у јуну 2012. године

Слика 29. Просторна расподела месечне количине падавина у јуну 2012. године у процентима од нормале 1961-1990.

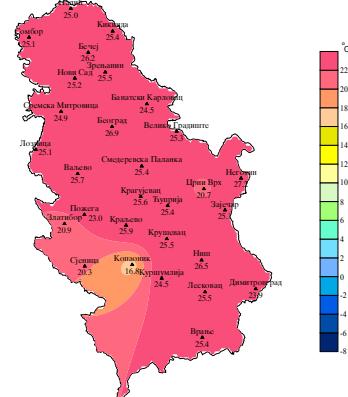

Слика 30. Месечна количина падавина (мм) у јуну 2012. године и категорије одређене методом перцентила

Средње месечне температуре ваздуха су у целој Србији биле екстремно изнад нормалних вредности, док је количина падавина била у границама и испод нормалних вредности. Забележен је изузетно велики број тропских дана и тропских ноћи. У већини места у Србији, јул 2012. године је најтоплији откада постоје метеоролошка мерења.

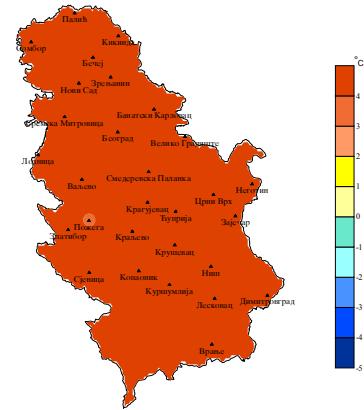
ТЕМПЕРАТУРА

У току јула 2012. године, средња месечна температура ваздуха у Београду износила је 26.9°C , а на осталим ГМС од 16.8°C на Копаонику до 27.2°C у Неготину (Слика 31).

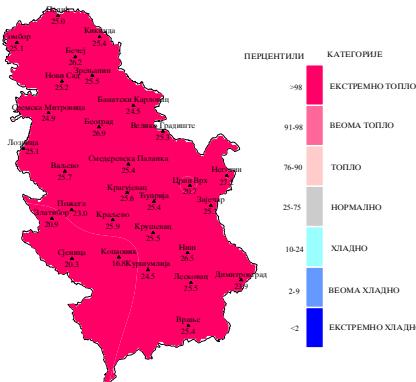
Слика 31. Просторна расподела средње месечне температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) у јулу 2012.

Одступање средње јулске температуре од нормале (у односу на референтни период 1961-1990.) је било у интервалу од 3.8°C у Пожеги до 5.5°C на Копаонику (Слика 32).

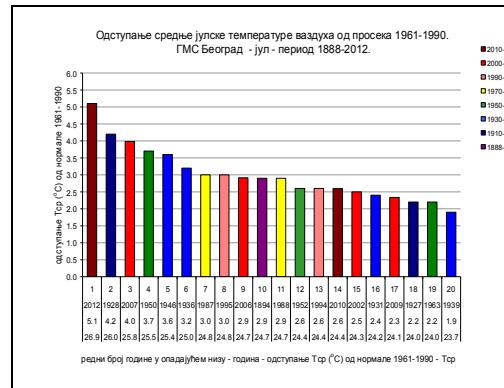
Слика 32. Просторна расподела одступања средње месечне температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) у јулу 2012. године

Према методи перцентила, средња температура ваздуха у јулу, у целој Србији је била у категорији **екстремно топло** (Слика 33).

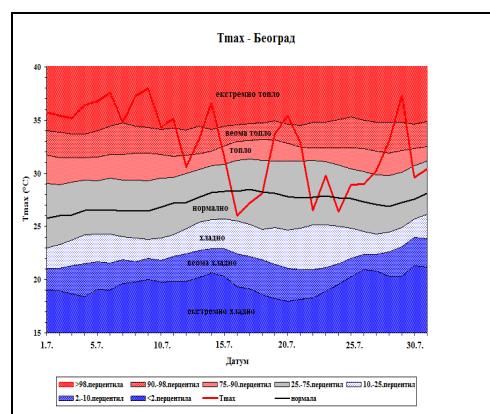
Слика 33. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре ваздуха у јулу 2012. године

У већем делу Србије, јул 2012. године био је најтоплији од када постоје мерења (Слика 34).

Слика 34. Одступање средње температуре ваздуха у теку јула у Београду (20 најтоплијих) поређано у опадајући низ

У периоду од 1. до 15. јула, у целој Србији забележен је топлотни талас који је почeo 29. јуна. Максимална дневна температура ваздуха је измерена 15. јула у Ђуприји и износила је 41.5°C . Број тропских дана и тропских ноћи је био знатно изнад нормалних вредности у целој Србији. У већини места је превазиђен историјски максимум броја тропских дана. У Неготину и Лесковцу забележено је по 27 тропских дана, док је највећи број тропских ноћи регистрован у Београду и износи 23 дана.

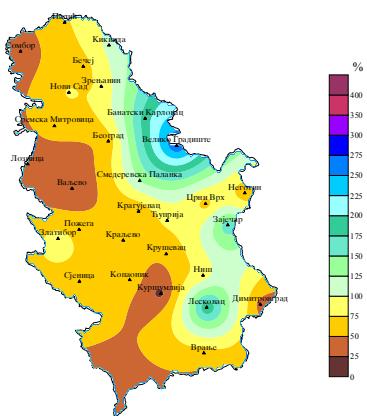

Слика 35. Месечни ход максималне дневне температуре ваздуха у Београду у јулу 2012. године

ПАДАВИНЕ

Месечна сума падавина је у већем делу Србије била око и испод граница просечних вредности у односу на референтни период 1961-1990. Једино је на подручју Великог Грађишта месечна сума падавина била изнад нормалних вредности (Слика 36).

Највећа месечна количина падавина забележена је у Великом Грађишту и износила је 186.8 mm. Највећа дневна количина падавина, 152.5 mm, забележена је такође у Великом Грађишту 25. јула, чиме је превазиђен дневни апсолутни максимум за месец јул.

Слика 36. Просторна расподела месечне количине падавина у јулу у процентима од нормале 1961-1990.

АВГУСТ

Август 2012. године је био екстремно топао и екстремно сушен.

ТЕМПЕРАТУРА

Средње месечне температуре су износиле од 15.9°C на Копаонику до 26.2°C у Београду. Одступања од нормалних вредности су се кретала од 1.8°C у Великом Грађишту, до 4.8°C у Београду. Просторне расподеле

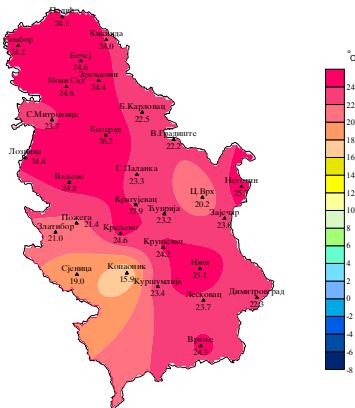
средњих месечних температура и одступања температура од нормалних вредности приказане су на сликама 37 и 38. Према расподели перцентила, средње месечне температуре биле су у категорији **екстремно топло** у већем делу Србије, а једино је у делу источне Србије било **врло топло** (Слика 39). Топлотни талас је забележен у периоду од 3. до 8. августа у деловима централне и западне Србије, а од 20. до 26. августа на подручју целе Србије. Највиша температура је измерена у Лозници, 24. августа и износила је 40.1°C. Овом вредношћу превазиђен је досадашњи апсолутни максимум температуре за август на овој ГМС. Осим у Лозници, апсолутни максимуми за август су превазиђени на још четири ГМС, а на две ГМС је достигнут ранији максимум, што је приказано у табели 2.

Табела 2. Апсолутне максималне температуре у августу до сада и максималне температуре у августу 2012. године

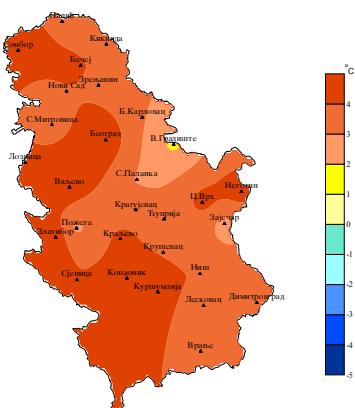
ГМС	T max (°C) август 2012. и датум	апсол. Tmax (°C)	датум
Сомбор	39.9 06.08.	39.5	21.08.2000.
Зрењанин	39.6 24.08.	39.1	14.08.1952.
Кикинда	39.1 24.08.	38.9	21.08.2000.
Лозница	41.0 24.08.	40.3	03.08.1988.
Неготин	40.4 25.08.	40.4	07.08.1952.
Пожега	39.6 26.08.	38.9	13.08.1957.
Куршумлија	40.2 06.08.	40.2	23.08.2007.

Најнижа температура је измерена на Копаонику 12. августа и износила је 3.8°C. На подручју целе Србије, осим у планинским крајевима, забележено

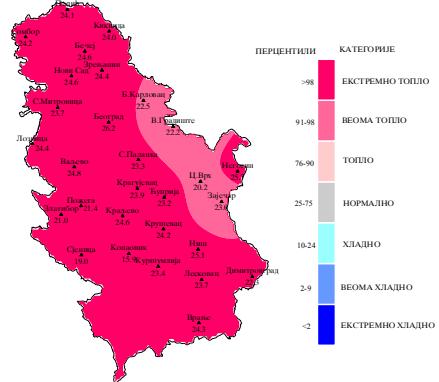
је више од двадесет тропских дана, што је двоструко више у односу на нормалне вредности. Тропски дани су забележени и на планинама, осим на Копаоника где их није било. При томе је на Златибору забележено десет, а на Црном Врху седам тропских дана, чиме су превазиђени досадашњи апсолутни максимуми (на Златибору пет тропских дана 2000. године, а на Црном Врху седам тропских дана такође 2000. године). Број тропских ноћи је био изнад нормале у целој Србији.

Слика 37. Просторна расподела средње месечне температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) у августу 2012. године

Слика 38. Просторна расподела одступања средње месечне температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) у августу 2012. године

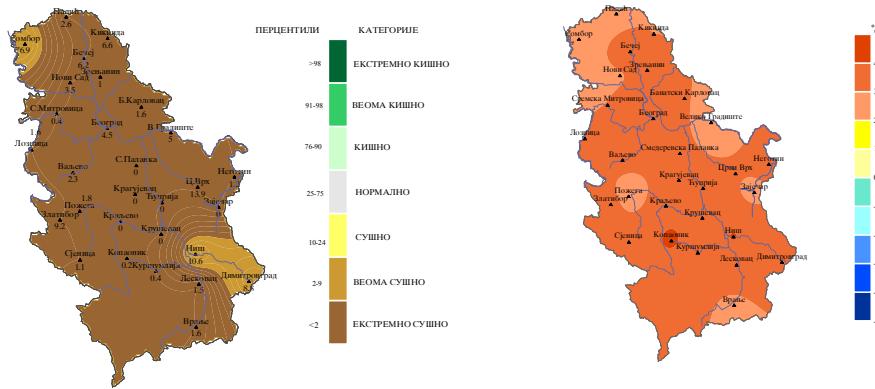

Слика 39. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре ваздуха у августу 2012. године

ПАДАВИНЕ

Падавине су се ретко јављале. Укупно је забележено један до шест дана са падавинама, у количинама екстремно низним од нормалних вредности. На шест ГМС у централним и југоисточним крајевима, падавине нису забележене. На осталим ГМС пало је од 1% (у Куршумлији и Сремској Митровици) до 24% (у Нишу) од нормалних вредности. Просторне расподеле падавина и одступања у процентима од нормале приказане су на картама 4 и 5. Месечна количина падавина била је према расподели перцентила у категорији *екстремно сушино* у целој Србији (Слика 40).

Максимална месечна количина падавина од 13.9 mm забележена је на Црном Врху. Дневни максимум падавина измерен је у Нишу 3. августа и износио је 9.6 mm.

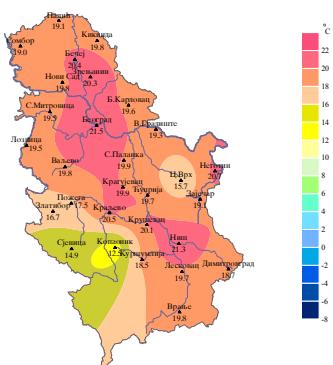
Слика 40. Месечна количина падавина (мм) у августу 2012. године и категорије одређене методом перцентила

СЕПТЕМБАР

Септембар 2012. године био је екстремно топао и веома топао, и у већем делу Србије сушан.

ТЕМПЕРАТУРА

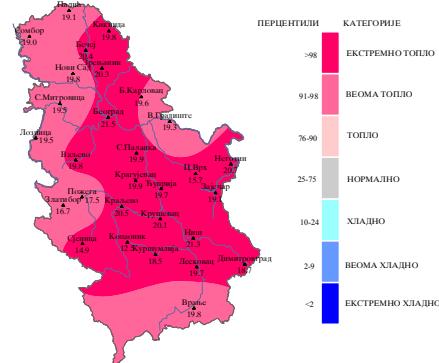
Средња месечна температура ваздуха кретала се од 12.5°C на Копаонику до 21.5°C у Београду (Слика 41). Одступања од нормале 1961-1990 су износила од 2.3°C у Пожеги до 4.3°C на Копаонику (Слика 42).

Слика 41. Просторна расподела средње месечне температуре (°C) у септембру 2012. године

Слика 42. Просторна расподела одступања средње месечне температуре (°C) у септембру 2012. године

Према расподели перцентила температура је била у категоријама **екстремно топло** и **веома топло** (Слика 43).

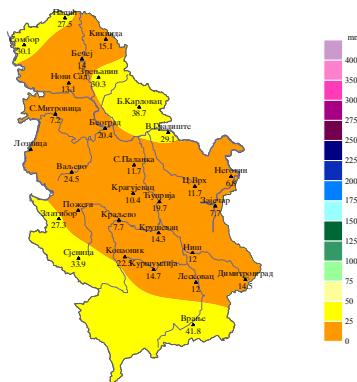
Слика 43. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре у септембру 2012. године

Највиша дневна температура ваздуха у Србији измерена је у Крушевцу 28. септембра и износила је 37.3°C. Овом вредношћу превазиђен је досадашњи септембарски апсолутни максимум за Крушевац, који је измерен 15. септембра 1987. године а износио је 36.6°C. Апсолутни максимуми за месец септембар су превазиђени и на Копаонику, где је 3. септембра

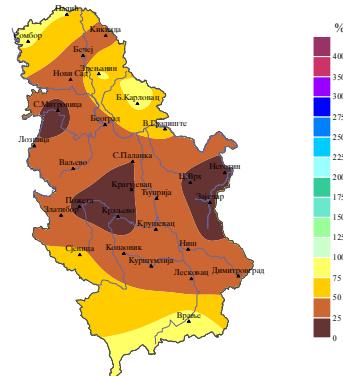
измерено 25.0°C (досадашњи максимум 24.2°C , 15. септембра 1987. године), као и у Сјеници, где је забележено 30.2°C (досадашњи максимум 29.7°C , 17. септембра 1986. године).

ПАДАВИНЕ

Септембарска количина падавина је у већем делу Србије износила до 25 mm, док је на крајњем северу, североистоку и југозападу регистровано више падавина (*Слика 44*). Највећа месечна количина падавина, 41.8 mm, забележена је у Врању. Највећа дневна количина падавина регистрована је 20. септембра такође у Врању и износила 28.5 mm. Дефицит септембарске количине падавина је износио од 8% у Врању до 87% у Краљеву (*Слика 45*).

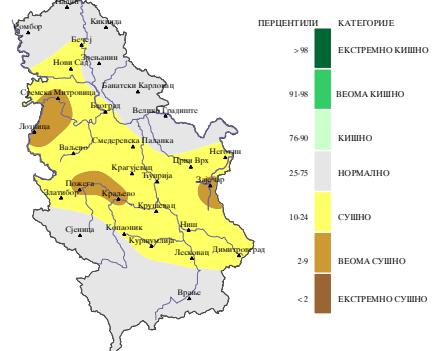

Слика 44. Просторна расподела месечне количине падавина (mm) у септембру 2012. године

Слика 45. Просторна расподела месечне количине падавина у септембру 2012. године у процентима од нормале 1961-1990.

Месечне суме падавина су, према расподели перцентила, биле у категоријама *веома сушно* и *сушно* у западној, централној и источној Србији, док су у осталом делу Србије биле у категорији *нормално* (Слика 46).

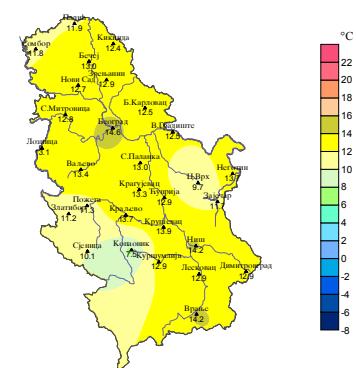
Слика 46. Месечна количина падавина (mm) у септембру 2012. године и категорије одређене методом перцентила

ОКТОБАР

Веома топао октобар; падавине су у већини места биле у границама нормале.

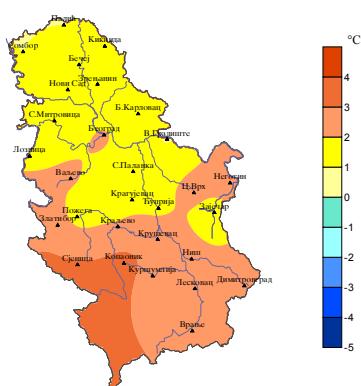
ТЕМПЕРАТУРА

Средња октобарска температура ваздуха кретала се од 7.5°C на Копаонику до 14.6°C у Београду (Слика 47).

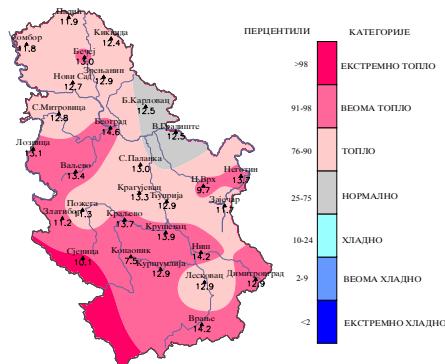
Слика 47. Просторна расподела средње месечне температуре ваздуха (°C) у октобру 2012. године

Одступања од нормале 1961-1990. износила су од 0.9°C у Великом Градишту до 3.4°C на Копаонику (Слика 48).

Слика 48. Просторна расподела одступања средње месечне температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) у октобру 2012. године

У већини крајева у Србији, према расподели перцентила, температура је била у категоријама **топло**, **веома топло** и **екстремно топло** (Слика 49).

Слика 49. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре ваздуха у октобру 2012. године

Топлотни талас, који је захватио Србију 23. септембра, наставио се до 2. октобра у већини крајева, а у Зајечару је трајао до 7. октобра. У периоду од 15. до 27. октобра нови топлотни талас је забележен на подручју Сјенице, Димитровграда и Врања. Апсолутни максимум октобарске дневне температуре ваздуха је 1. октобра на дванаест ГМС превазиђен (Табела 3).

Табела 3. Максимална дневна температура ваздуха 1. октобра 2012. године и апсолутно максимална дневна температура ваздуха за октобар до сада

ГМС	T _{max} (°C) 1.10.2012.	апсол. T _{max} (°C)	датум
Зрењанин	31.9	30.4	2.10.1965.
Кикинда	30.9	29.6	3.10.1956.
Б.Карловац	32.0	31.2	1.10.1991.
Крагујевац	34.7	34.6	2.10.1932.
С.Паланка	34.5	32.5	1.10.1991.
Златибор	28.6	27.0	1.10.1991.
Сјеница	29.1	26.7	3.10.2001.
Копаоник	22.4	20.5	3.10.1993.
Куршумлија	35.1	32.7	1.10.1991.
Ђуприја	33.2	32.7	1.10.1991.
Ниш	34.9	34.9	2.10.1952.
Лесковац	35.0	34.0	2.10.1952.
Врање	33.2	32.0	10.10.1938.

ПАДАВИНЕ

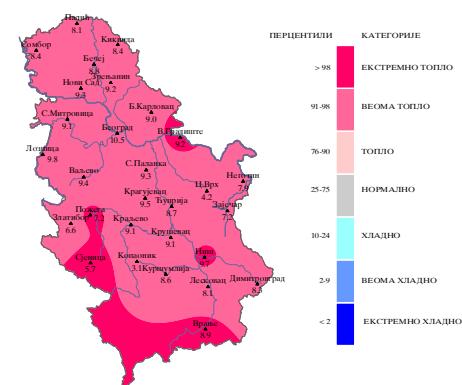
Падавине су евидентиране свакодневно, осим у периоду од 18. до 24. октобра када их није било. Према расподели перцентила, октобарске количине падавина су се у северним и североисточним деловима Србије, као и у делу централне и југозападне Србије налазиле у категоријама **кишино** и **веома кишино**. У осталим крајевима су се задржале у границама **нормале**. Максимална дневна количина падавина је забележена на Копаонику 28. октобра и износила је 50.4 mm. Овим је превазиђена досадашња апсолутно максимална дневна количина падавина за Копаоник у октобру, која је износила 39.5 mm, а измерена је 24. октобра 1981. Крајем месеца, у планинским пределима, али и у Сремској Митровици, забележен је снег. Тада је дошло до формирања снежног покривача, максималне висине од 4 cm на Копаонику, 30. октобра.

НОВЕМБАР

Веома топло и веома суше новембар.

ТЕМПЕРАТУРА

Средња месечна температура ваздуха током новембра 2012. године на подручју Србије се кретала од 3.1°C на Копаонику до 10.5°C у Београду. Одступања од нормале 1961-1990. износила су од 2.1°C у Зајечару до 3.8°C на Копаонику. Према расподели перцентила, средња месечна температура је била у категоријама **веома топло** и **екстремно топло** (Слика 50).

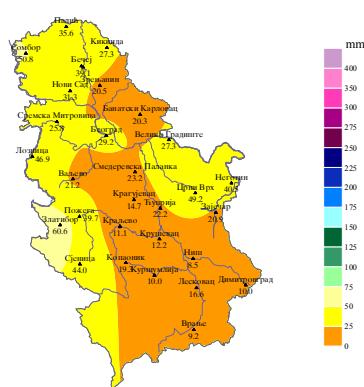
Слика 50. Просторна расподела категорија нормалности средње месечне температуре ваздуха у новембру 2012. године

ПАДАВИНЕ

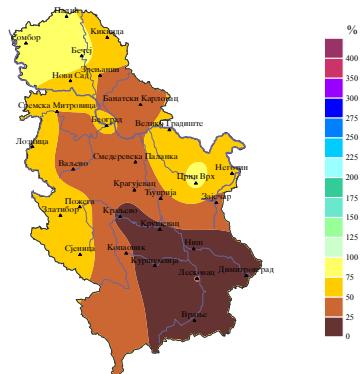
Новембарска количина падавина је у већем делу Србије износила до 50 mm, док је у западном делу регистровано више падавина (Слика 51). Највећа месечна количина падавина, 60.6 mm, забележена је на Златибору. Највећа дневна количина падавина, 26.4 mm, измерена је у Сомбору 9. новембра.

У процентима од нормале, новембарска количина падавина је износила од 15% у Нишу до 98% у

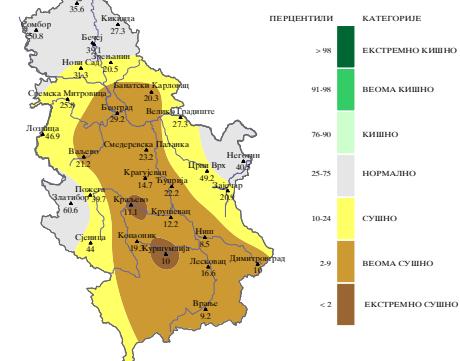
Сомбору (Слика 52). Месечне суме падавина су, према расподели перцентила, биле у категоријама *сушино* и *веома сушино* у већем делу Србије (Слика 53). Посматрајући дневне и кумулативне количине падавина уочава се да је у већем делу Србије највећа количина падавина регистрована током прве декаде месеца.

Слика 51. Просторна расподела месечне количине падавина (mm) у новембру 2012. године

Слика 52. Просторна расподела месечне количине падавина у новембру 2012. године у процентима од нормале 1961-1990.

Слика 53. Месечна количина падавина (mm) и категорије одређене методом перцентила

ДЕЦЕМБАР

У већем делу Србије температуре у границама нормале, на истоку хладно; у западним, централним и источним крајевима падавине изнад нормале.

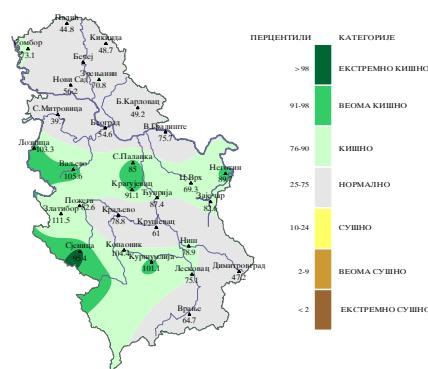
ТЕМПЕРАТУРА

Средња децембарска температура ваздуха кретала се од -4.4°C на Копаонику до 2.0°C у Београду. Одступања од нормале 1961-1990. су износила од -2.1°C у Зајечару до 0.0°C на Златибору. Према расподели перцентила, температура је била у категорији *нормално* у већини крајева у Србији, осим на истоку и на подручју Куршумлије, где је било *хладно*.

ПАДАВИНЕ

Падавине су евидентиране свакодневно. Укупан број дана са падавинама је био од десет у Бечеју до 22 на Златибору, што је у већини места за четири до пет дана више у односу на уобичајене вредности. Забележене су падавине у количинама од 39.7 mm у Сремској Митровици до 111.5 mm на Златибору. У односу на

нормалу 1961-1990. месечне суме падавина су се кретале у интервалу од 80% од нормале у Сремској Митровици, до 192 % од нормале у Крагујевцу. Према расподели перцентила, децембарске количине падавина су се у западним, источним и централним деловима Србије налазиле у категоријама **кишно** и **веома кишно**. Док су се у осталим крајевима задржале у границама **нормале** (Слика 54).

Слика 54. Месечна количина падавина (mm) у децембру 2012. године и категорије одређене методом перцентила

Максимална дневна количина падавина забележена је у Зрењанину 9. децембра и износила је 35.6 mm. Снежни покривач се у планинским крајевима формирао почетком месеца, а у низким пределима почетком друге декаде.

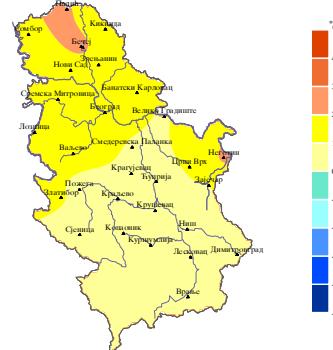
Максимална висина снежног покривача је износила 55 см, а измерена је на Црном врху 19. децембра.

ПРОЛЕЋЕ

У току пролећа 2012. године измерена температура ваздуха је у већем делу Србије била изнад нормалних вредности. Забележен је суфицит падавина у источној и југоисточној Србији, док је у осталом делу земље количина падавина била у границама вишегодишњег просека.

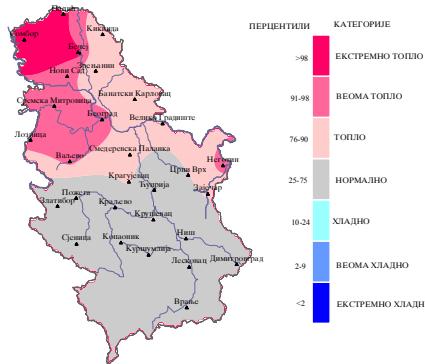
ТЕМПЕРАТУРА

У току пролећа 2012. године средња сезонска температура у Београду је износила 14.1°C, а на осталим ГМС од 2.7°C на Копаонику до 13.6°C у Неготину. Одступање средње пролећне температуре од нормале је било у интервалу од 0.3°C у Лесковцу до 2.2°C у Неготину (Слика 55).

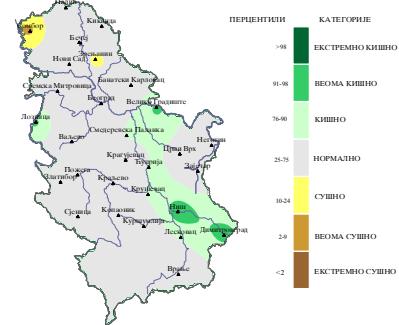

Просторна расподела одступања средње пролећне температуре ваздуха (°C) 2012. године

Према методи перцентила средња пролећна температура ваздуха била је у категорији **нормално** у западној, јужној и југоисточној Србији, док је у осталом делу Србије средња температура била у категорији **топло** и **веома топло**, изузев у Бачкој, где је била у категорији **екстремно топло** (Слика 56).

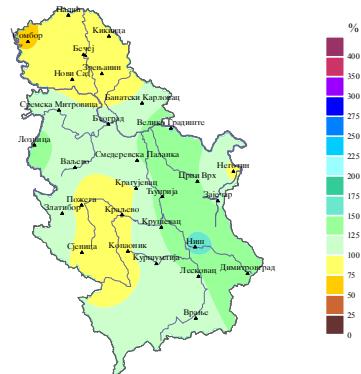

категорији сушно. У осталом делу Србије сума падавина је била у категорији **нормално** (Слика 58).

ПАДАВИНЕ

Пролећна сума падавина за 2012. годину је у већем делу Србије била у границама просечних вредности у односу на референтни период 1961-1990, изузев у Поморављу и већем делу источне Србије, где је била изнад просечних вредности (Слика 57).

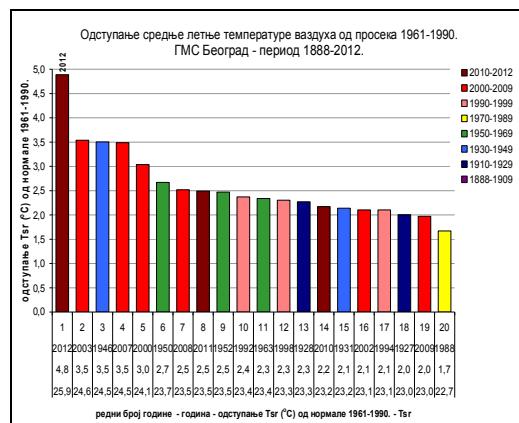
Слика 57. Просторна расподела пролећне количине падавина 2012. у процентима од нормале 1961-1990.

Према методи перцентила, сума пролећних падавина је у источној Србији била у категорији **кишино**, **веома кишино** и **екстремно кишино**, на крајњем западу је била у категорији **кишино**, док је у Сомбору била у

ЛЕТО

Екстремно топло лето, најтоплије од кад постоје мерења и треће најсушније у историји.

Лето 2012. године било је једно од прва три најтоплија лета, а на већини станица и најтоплије од кад постоје мерења (Слика 60).

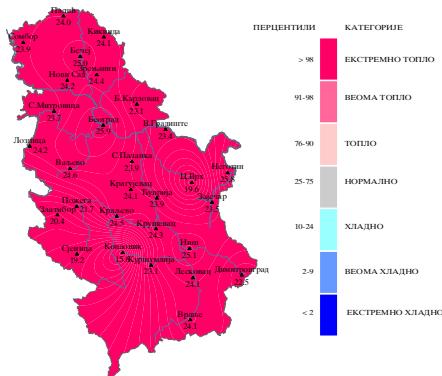

Слика 60. Редослед 20 најтоплијих лета у Београду за период 1888-2012. године

У току лета 2012. године средња сезонска температура је износила од 15.6°C на Копаонику до 25.9°C у Београду, чиме су превазиђене

максималне средње температуре на свим ГМС од када постоје мерења. Одступања средњих летњих температура од нормале (у односу на референтни период 1961-1990.) су била позитивна на територији целе Србије у интервалу од 3.1°C у Великом Градишту до 5.0°C на Копаонику (*Слика 61*). Према методи перцентила, средња летња температура ваздуха била је у целој Србији у категорији *екстремно топло* (*Слика 62*).

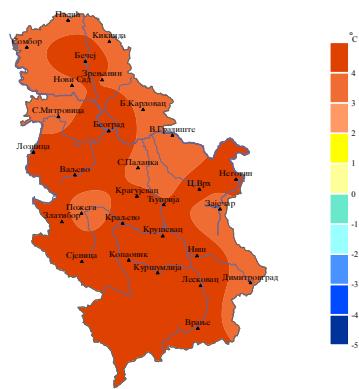
На већем броју ГМС превазиђене су максималне дневне температуре у односу на референтни период 1961-1990.

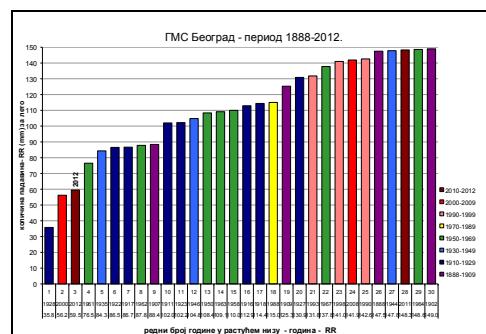
Слика 62. Просторна расподела категорија нормалности средње летње температуре ваздуха 2012. године

ПАДАВИНЕ

Лето 2012. године у Србији било је једно од најсушнијих од када постоје мерења.

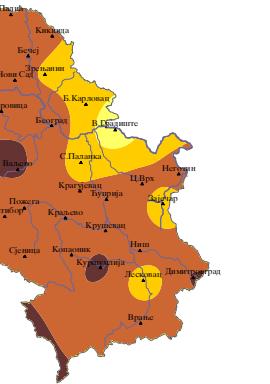
Слика 61. Просторна расподела одступања средње летње температуре ваздуха (°C) 2012. године

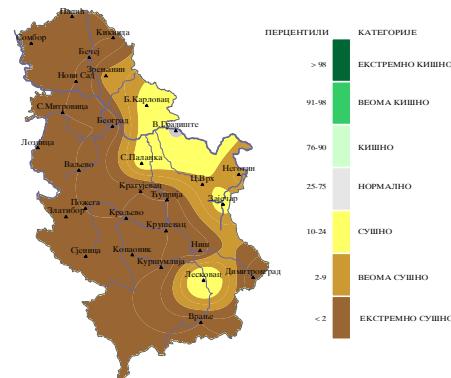
Слика 63. Редослед 30 најсушнијих лета у Београду за период 1888-2012.

Летња сума падавина за 2012. годину је у скоро целој Србији била испод граница просечних вредности у односу на референтни период 1961-1990, изузев на подручју Великог Градишта где је била око просечних вредности (*Слика 64*). Према методи перцентила сума летњих падавина је у већем делу Србије била у категорији **екстремно сушно и веома сушно**. На подручју Банатског Карловца, Смедеревске Паланке и Зајечара, сума падавина је била у категорији **сушно**, док је на подручју Великог Градишта

и Лесковца била у категорији **нормално** (Слика 65). Апсолутни дневни максимум количине падавина превазиђен је у Великом Грађишту, 25. јула 2012. године, и износио је 152.8 mm. Количина падавина већа од 50 mm забележена је још и у Лесковцу 26. јула (55.8 mm).

Слика 64. Просторна расподела летње количине падавина 2012. године у процентима од нормале 1961-1990.

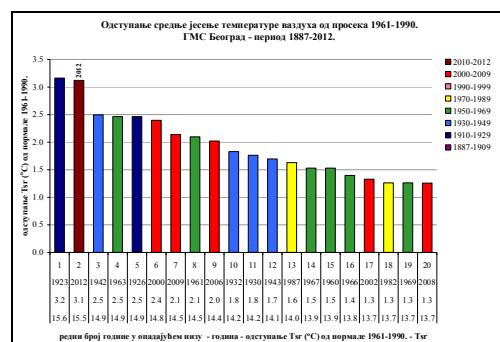
Слика 65. Летња количина падавина (mm) 2012. године и категорије одређене методом перцентила

ЈЕСЕН

Екстремно топла јесен, у већини места у Србији најтоплија од када постоје метеоролошка мерења.

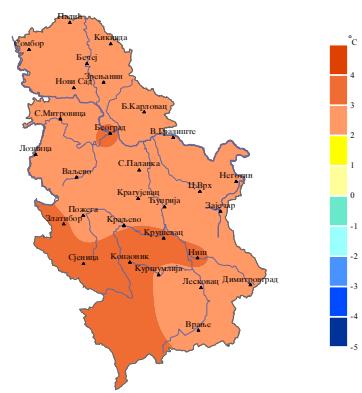
ТЕМПЕРАТУРА

Јесен 2012. године је на 15 станица у Србији била најтоплија од када постоје метеоролошка мерења. У Београду је само јесен 1923. године била топлија од јесени 2012. године (Слика 66).

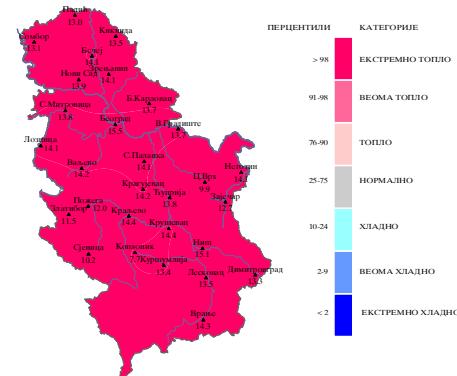
Слика 66. Редослед 20 најтоплијих јесени у Београду за период 1888-2012.

Средња сезонска температура ваздуха је имала вредности од 7.7°C на Копаонику до 15.5°C у Београду, чиме су превазиђене максималне средње јесење температуре на свим ГМ станицама за референтни период 1961-1990. Одступање средње јесење температуре ваздуха од нормале (у односу на референтни период 1961-1990.) је било позитивно на територији целе Србије са вредностима од 2.0°C у Зајечару до 3.8°C на Копаонику (Слика 67).

Слика 67. Просторна расподела одступања средње јесење температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) 2012. године

Максимална дневна температура ваздуха измерена је 28. септембра у Крушевцу и износила је 37.3°C , а минимална у Сјеници 10. новембра и износила је -6.9°C . Према методи перцентила, средња јесења температура ваздуха била је у категорији **екстремно топло** у целој Србији (Слика 68).

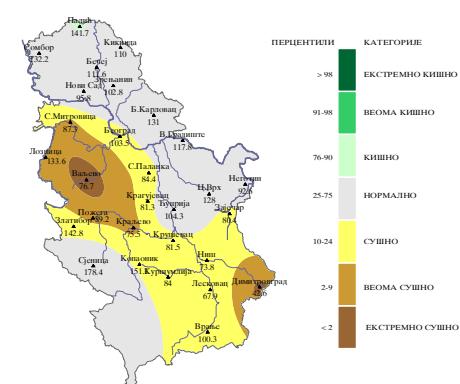

Слика 68. Просторна расподела категорија нормалности средње јесење температуре ваздуха 2012.

ПАДАВИНЕ

Јесења сума падавина за 2012. годину је у већем делу Србије била испод

просечних вредности у односу на референтни период 1961-1990. (сума падавина је била у интервалу од 25% до 75% од нормале). На северу, североистоку и југозападу, количина падавина је била у границама нормалних вредности. Према методи перцентила сума јесењих падавина је у Шумадији, западној и југоисточној Србији, била у категоријама **веома сушино** и **екстремно сушино**, док је у осталим крајевима била у категоријама **нормално** и **сушино** (Слика 69).

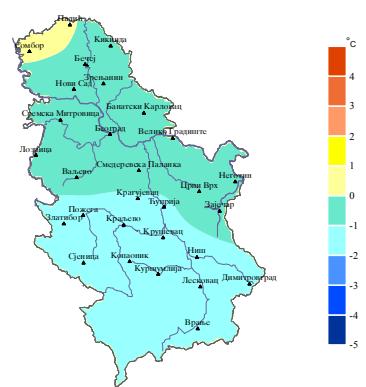
Слика 69. Јесења количина падавина (mm) 2012. и категорије одређене методом перцентила.

ЗИМА

У току зиме 2011/2012. године, измерена температура ваздуха била је у границама нормале у северној, западној и источној Србији, док је у осталом делу Србије била у категорији хладно и веома хладно. Забележен је суфицит падавина, односно количина падавина је била знатно изнад нормалних вредности.

ТЕМПЕРАТУРА

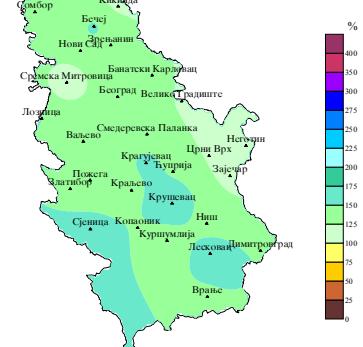
Одступање средње зимске температуре од нормале (у односу на референтни период 1961-1990.) је било у интервалу од -1.9°C у Врању до 0.1°C у Сомбору и на Палићу (Слика 70). Према методи перцентила, средња зимска температура ваздуха била је у категорији **нормално** у северној, западној и источnoј Србији, док је у југоисточној и југозападној Србији средња температура била у категорији **хладно**, а у јужној у категорији **веома хладно** (Слика 71).

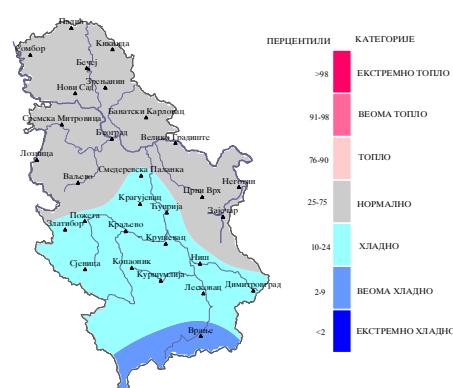
Слика 70. Просторна расподела одступања средње зимске температуре ваздуха ($^{\circ}\text{C}$) 2012. године

ПАДАВИНЕ

Зимска сума падавина за 2011/2012. годину је у већем делу Србије била изнад просечних вредности у односу на референтни период 1961-1990. (сума падавина је била у интервалу од 125% до 175% од нормале). На истоку Србије, северу Баната и у западном Срему, количина падавина је била у границама нормалних вредности (Слика 72). Према методи перцентила, сума зимских падавина је у већем делу Србије била у категорији **кишно** и **веома кишно**, изузев у Војводини и источној Србији, где је била у категорији **нормално** (Слика 73).

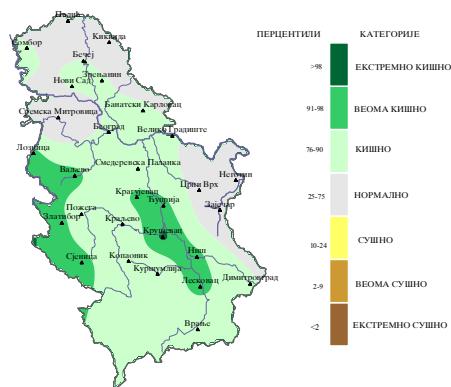

Слика 72. Просторна расподела зимске количине падавина 2012. године у процентима од нормале 1961-1990.

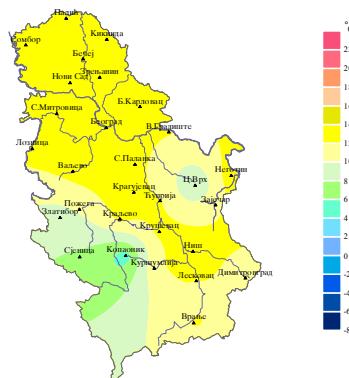
Слика 71. Просторна расподела категорија нормалности средње зимске температуре ваздуха 2012. године

ТЕМПЕРАТУРА

Средња годишња температура

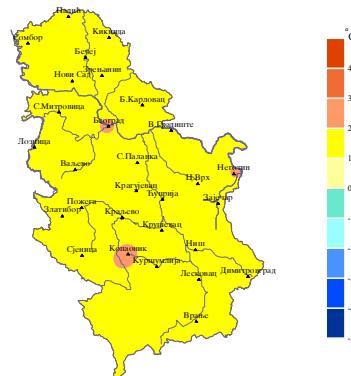
Средња годишња температура ваздуха, кретала се од 5.0°C на Копаонику до 14.0°C у Београду (Слика 74). Одступања од нормале 1961-1990. износила су од 1.0°C у Пожеги до 2.2°C у Бечеју (Слика 75).

Снежни покривач формирао се у децембру на планинама 2011. године, 7. јануара 2012. године на југу земље, 25. јануара у осталим деловима земље, изузев крања њег севера, где се формирао 3. фебруара. Досадашњи историјски апсолутни максимум висине снежног покривача превазиђен је 27. јануара са измереном висином од 162 см на Кукавици и 13. фебруара, са измереном висином од 107 см у Сјеници и 100 см на Златибору.

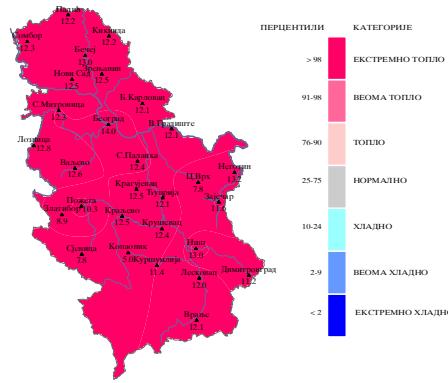
ГОДИНА

Година 2012. је била екстремно топла. Целу Србију захватило је седам топлотних таласа¹, док је на југу Србије регистровано девет; у западним и северним крајевима падавине ниже од нормалних, у осталим крајевима у границама нормале.

¹ Топлотни талас је по дефиницији континуирани низ од пет и више дана када је максимална дневна температура ваздуха у категорији веома топло и екстремно топло.

Према расподели перцентила, температура је била у категорији **екстремно топло** у целој Србији (Слика 77.).

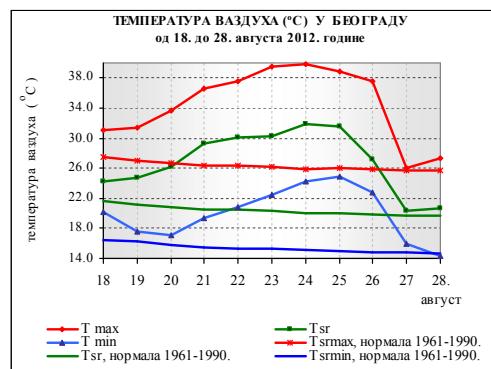

Слика 77. Просторна расподела категорија нормалности средње годишње температуре ваздуха 2012. године

Максимална годишња температура ваздуха

Средња годишња максимална температура износила је од 9.2°C на Копаонику до 19.2°C у Нишу и према расподели перцентила налазила се у категорији **екстремно топло** у целој Србији. Током пролећа 2012. године у Србији су евидентирана два топлотна таласа. Први је забележен у другој половини марта и у већини места је трајао око десет дана изузев у Сјеници где је трајао пет дана. Други топлотни талас забележен је крајем априла и почетком маја у трајању од десет дана у Врању и на Копаонику, док је у осталим местима трајао око седам дана. Током лета 2012. године (које је било на 19 од 28 главних метеоролошких станица у Србији најтоплије од када постоје метеоролошка мерења), целу Србију је три пута захватио топлотни талас, а поједине делове и четири, односно пет пута. Први је забележен у периоду од 16. до 24. јуна, други од 29. јуна до 15. јула и трећи од 19. до 26. августа. Одступања максималних дневних температура од нормале за период 1960-1990. година су тада износила и до 14.7°C . На појединим станицама у

Србији је превазиђен досадашњи историјски максимални број тропских дана и тропских ноћи. У току септембра 2012. године, на територији Србије забележена су два топлотна таласа. Први топлотни талас је захватио целу Србију, почeo је крајем августа и трајао до 5. септембра. Други топлотни талас је почeo 22. септембра, трајао је до краја месеца а захватио је све делове Србије осим Војводине. Топлотни талас који је захватио Србију 22. септембра наставио се до 2. октобра у већини крајева, а у Зајечару је трајао до 7. октобра. У периоду од 15. до 27. октобра нови топлотни талас је забележен на подручју Сјенице, Димитровграда, Врања и Куршумлије.

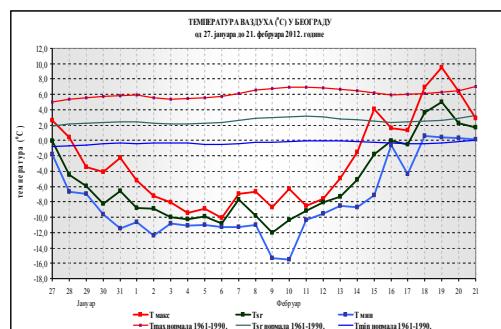

Слика 78. Средња, максимална и минимална температура ваздуха у Београду, од 18. до 28. августа у односу на референтни период 1961 – 1990.

Минимална годишња температура ваздуха

Средња годишња минимална температура ваздуха кретала се од 1.0°C на Копаонику до 9.5°C у Београду и према расподели перцентила налазила се у категоријама **екстремно** и **веома топло** у целој Србији. У току 2012. Године, Србију је захватио један хладни талас² и трајао је

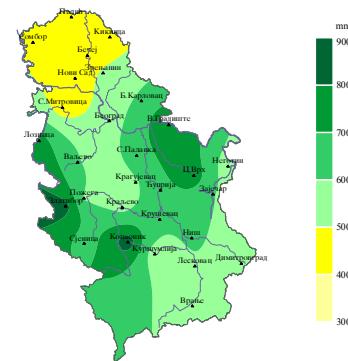
од 29. јануара до 15. фебруара. Овај хладни талас је почeo 29. јануара и трајао је до 15. фебруара 2012. године. Одступања минималних дневних температура ваздуха су била и до -26.7°C . У континуитету је забележено од 16 до 20 ледених дана, а на планинама до 24 дана. На две метеоролошке станице превазиђени су дотадашњи апсолутни и фебруарски минимуми температуре ваздуха.

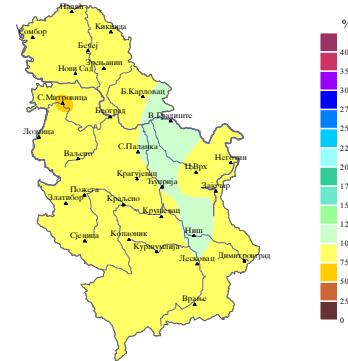
Слика 79. Средња, максимална и минимална температура ваздуха у Београду, од 27. јануара до 21. фебруара. године

ПАДАВИНЕ

Годишња сума падавина износила је од 433.5 mm на Палићу до 866.8 mm на Копаонику (Слика 80). У процентима од нормале, годишња сума падавина је износила од 73% до 117% (Слика 81).

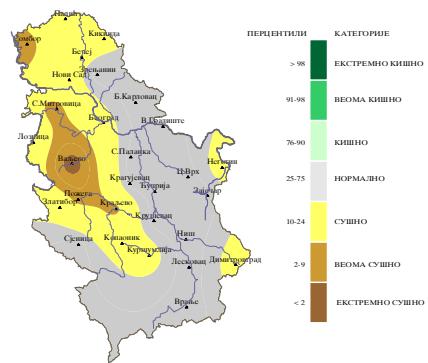
Слика 80. Просторна расподела годишње количине падавина у 2012. године

Слика 81. Просторна расподела годишње количине падавина у 2012. у процентима од нормале

Према расподели перцентила, у северним и западним крајевима, годишња количина падавина је била у категоријама *сушино*, веома *сушино* и *екстремно сушино*, док је у осталим крајевима била у категорији *нормално* (Слика 82).

² Хладни талас представља континуирани низ од пет и више дана са минималном дневном температуром ваздуха у категорији веома хладно и екстремно хладно према статистичкој методи перцентила.

Слика 82. Годишња количина падавина (мм) у 2012. години и категорије одређене методом перцентила

Током хладног таласа дошло је до интензивних падавина и формирања снежног покривача на целој територији Србије: у равничарским пределима до 60 см, а у областима изнад хиљаду метара надморске висине око 1,5 м, с тим што је уз јак ветар дошло до формирања снежних наноса висине 2 до 3 м.